

"בציפייה לגאולה שלמה"

חינוך לשוני

לומדים על הרב שלמה גורן זצ"ל בדרך
"הצבי עופרים"

פרק י

יחידה 18 | הרב גורן - רב ואלוף

יחידה 19 | על דבקות במטרה

יעל נדלר, מפקחת ארצית על החינוך הלשוני בחמ"ד
זהבה פלד, רכזת ארצית של תכנית "הצבי עופרים"

הרב גורן - רב ואלוף

יעל נדלר, מפקחת ארצית על החינוך הלשוני בחמ"ד
זהבה פלד, רכזת ארצית של תכנית "הצבי עופרים"

18

רציונל

המפגש עם דמות מופת מזמן רכישת ידע חדש על אודות קורותיה של הדמות, אישיותה, פועלה ותרומתה לחברה. נוסף על כך, חשוב לקשור את הנלמד לעולמם של הילדים ולבחון דרכים שבהן היבטים ערכיים באים לידי ביטוי בחיי הילדים ויכולים להשפיע על מעשיהם והתנהגותם.

במסגרת שיעורי העברית מומלץ לעסוק בדמות המופת על פי עקרונות תכנית "הצבי עופרים". התכנית מציעה מודל הוראה חווייתי, ערכי ודידקטי לקידום מטרות תכנית הלימודים בחינוך הלשוני, בדגש על טיפוח ההבעה בכתב ובעל פה. בתכנית משולבים רכיבי הלמידה המשמעותית ופיתוח תפקודי לומד, וכן פעילות מתוקשבת רלוונטית לנושא.

מטרות תוכן

1. להכיר לתלמידים את דמותו של הרב שלמה גורן זצ"ל באמצעות יומנו האישי ומקורות נוספים, תוך חשיפתם למסירות נפשו לעם ישראל, לארץ ישראל, להפצת תורת ישראל ולקיום מצוותיה.
2. לבחון עם התלמידים את הערכים הנלמדים מדמותו של הרב גורן ז"ל ואת מידת הרלוונטיות של ערכים אלו לחייהם שלהם.

מטרות וזיקה להישגים הנדרשים בתכנית הלימודים

את מטרות היחידה בתחום השפה יקבע המורה בהתאם לגיל התלמידים, ידע קודם וכו'.

יש להתמקד במטרה אחת בכל חלק.

בחלק א תיגזר המטרה בזיקה להישג 4 או הישג 5 - תלוי בטקסט המרכזי הנבחר.

בחלק ב תתייחס המטרה המוצעת לכתיבת סיפור (הישג 2). מדדי איכות הכתיבה ייבחרו בזיקה להישג 3.

קהל יעד

כיתות ג'-ו'

מבנה מהלך ההוראה

היחידה המוצעת מיועדת לרצף של 4-6 שיעורים בהתאם לשיקול דעתם של המורים, וכוללת שני חלקים מרכזיים:

חלק א: הפקת מידע על אודות הדמות. הלמידה מבוססת בעיקר על קריאה של טקסטים שונים. בפרק זה נכיר את דמותו של הרב גורן תוך התמקדות בקטע מיומן אישי שכתב וכן סיפורי זיכרון שנכתבו עליו. נוסף על כך, יפיקו התלמידים מידע מצפייה בתמונות. אפשר לשלב גם סרטונים. בחלק זה משולבים משחקי תפקידים ופעילות להעשרת אוצר המילים המלווה במשימה מתוקשבת.

חלק ב: כתיבה. התלמידים יכתבו יומן אישי או סיפורים בעקבות הנלמד. לאחר תהליך טיוט ושכתוב אפשר להצטרף לתחרות כתיבת הסיפורים המסורתית "מרוץ

הצבי". במסגרת התחרות מתפרסמים באתר האינטרנט של החמ"ד סיפורים נבחרים.

מפגש וירטואלי

יחידת ההוראה והחומרים הנלווים יועברו במפגש וירטואלי סינכרוני. מטרת המפגש היא להדגים את התהליך המוצע ולהעשיר ברעיונות נוספים (על תאריך המפגש תפורסם הודעה מיוחדת).

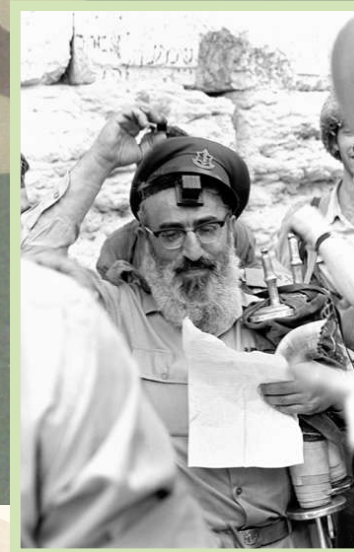
כמו כן, באתר האינטרנט של החינוך הלשוני יפורסמו חומרים נוספים למורים ולתלמידים.

פעילות מספר 1

הרב גורן - רב ואלוף

חלק א: היכרות עם דמותו של הרב גורן

תמונות מספרות: המורה יציג בפני התלמידים מגוון תמונות כבסיס להיכרות ולמידה ראשונית עם דמותו של הרב גורן. הלמידה מתבססת על המידע הגלוי, הנראה לעין בתמונות, וכן על המידע המשתמע מהן, הכולל הבנת מידע ומשמעותו מתמונה בהתבסס על ידע קודם על אודות הדמות, התקופה, האירוע או כל מידע רלוונטי אחר.

הרב שלמה גורן - גם רב וגם אלוף

- אילו דרגות של חיילים אתם מכירים?
- מה משמעות הדרגה בצבא?
- כמה חיילים לדעתכם יש בדרגת אלוף?
- המורה יכתוב את המילה **אלוף** על הלוח.
- מה משמעות המילה?

הגדרה מילונית: ראש, שר מושל, תואר כבוד לגדולי תורה בימי הגאונים, דרגה פיקודית גבוהה בצה"ל, כינוי לזוכה בתחרות ספורט ("המילון החדש", אברהם אבן שושן)

- אילו ביטויים וצירופי לשון עם המילה הזאת אנו מכירים? (אלוף בספורט, אלוף בקריאה, אלוף העולם, אלוף הארץ, רב אלוף בצה"ל...)
- אילו תכונות צריך אדם כדי להיות אלוף? (מצטיין, מתמיד, מנהיג, נחוש, בעל רצון להצליח, אחראי, אמיץ, מומחה בתחום, בעל מידות...)

המורה יכתוב את המילה **רב** על הלוח.

- מה משמעות המילה?

הגדרה מילונית: בקיא וגדול בתורה, מנהיג רוחני, מורה, מלמד (מילון ספיר)

- אילו ביטויים וצירופי לשון עם המילה הזאת אנו מכירים? (שאלת רב, רב העיר, רב בית הספר, רב ראשי, זמן רב, עצום ורב, רב חסד, רב לך - מספיק, רב עם, לא נלך לרב...)
- מה תפקידו של רב? (פוסק הלכות, מלמד תורה, דואג לכשרות, מחזק בעת צרה, משמח בעת שמחה, מכוון ועוזר בפעולות חסד ועוד)
- אילו תכונות צריך אדם כדי להיות רב? (תלמיד חכם, גדול בתורה ובהלכה, איש חינוך, בעל מידות טובות, רגיש לזולת...)

שאלה לדיון

הרב גורן היה גם רב וגם אלוף - רב ואלוף. מה אפשר ללמוד מכך על דמותו?

מעשה שהיה

הרב אריה שלום, נהגו של הרב בתקופת מלחמת ששת הימים ולאחריה מספר:

כשפנה רבין אל הרב גורן בתואר "אלוף גורן", תיקן אותו הרב ודייק "רב אלוף". יצחק רבין לא הבין מדוע הרב גורן מתעקש על התואר "רב אלוף", בעוד שדרגתו הצבאית הייתה של אלוף בלבד ולא של "רב אלוף" כדרגתו של הרמטכ"ל. הסביר לו הרב גורן - "כתר תורה קודם לכתר מלכות". הרב ראה עצמו קודם כל כרב ואחר כך כאלוף; תפקידו הצבאי שאב את כוחו והצדקת קיומו מתפקידו התורני ומן החיבור שלו לעולמה של תורה.

כתר מלכות	כתר תורה
הנהגה ממלכתית לפי צורכי המדינה	הנהגה לפי התורה

בכיתות גבוהות אפשר להרחיב וללמוד משנה מפרקי אבות:

רבי שמעון אומר: שלשה כתרִים הם, כתר תורה וכתר כהנה וכתר מלכות, וכתר שם טוב עולה על גביהן. (אבות, ד, יג)

.....

הכנת סביבה לימודית סביב דמותו של הרב שלמה גורן

חשוב לשתף את התלמידים בהכנת סביבה לימודית בכיתה. התלמידים יכולים לאסוף מקורות מידע מגוונים (טקסטים, תמונות וכו') על אודות הרב גורן, כמו גם להציג תוצרים שונים.

את הסביבה הלימודית יכולים להכין תלמידים בודדים, זוגות או קבוצות, מתוך מקורות מידע שונים וחומרים שנשלחים מטעם מינהל החמ"ד.

אם יש לתלמידים גישה למחשבים, מומלץ לחפש מקורות מידע אינטרנטיים תוך הפעלת אסטרטגיות קריאה המתאימות לסביבה המתקשבת.

מומלץ לעודד את התלמידים להכין תוצרים מגוונים, הן בהיבט השפתי והן בשילוב כלים מתקשבים, כגון: יצירת לוח שיתופי, טבלה שיתופית, הכנת משחק "קהות" (חידון אינטראקטיבי מקוון) ועוד.

לומדים על הרב גורן ז"ל

בחלק זה המורה מנחה תהליך למידה על אודות דמותו של הרב גורן ז"ל בהתבסס על קריאה.

אחד ממאפייני תהליך ההוראה בדרך "עופרים" הוא פיתוח ההבעה בעל פה באמצעות פעילות המחזה / משחקי תפקידים, תוך העשרת אוצר המילים, לאחר קריאת הטקסט והבנתו.

מהו יומן?

פנקס שאדם רושם בו דברים לזיכרון. רישום יומיומי של פעילות אישית, הרהורים או רגשות. (מילון ספיר)

יומן הוא כלי להבעה אישית, לעתים "לעיני הכותב בלבד" ולעתים לשיתוף אחרים בהמשך. הכותב מחליט על מה ואיך הוא כותב.

מאפייני כתיבת יומן אישי

- חלוקה לפרקים המסומנים לפי תאריך הכתיבה
- שימוש בגוף ראשון
- שימוש בשפה דבורה (לעתים)
- שימוש בכל הזמנים (עבר, הווה ועתיד)
- הקבלת תהליכים פנימיים החלים אצל הכותב לתהליכים חיצוניים הסובבים אותו, כגון: שינויים בטבע, מצב מדיני ועוד...

קטע מיומן

הרב גורן נהג לכתוב יומן אישי אשר בו סיפר את הקורות אותו בכל יום. יומנו האישי של הרב גורן התפרסם בספר "בעוז ובתעצומות".

אפשר להרחיב את הדיון במאפייני "כתיבת יומן".*

מיומנו של הרב גורן (כ"ט באייר, בשעות שלפני שחרור חברון)

שאלתי את מפקדי המגידה מתי און ויצחק אהרון למה אצל ליצור עם המיליון, גרם ויצחק.

"לויק לקס גלגל שלש" - אמר - "ל המיליון יהיו מיליון מיליון על גבי און, עם מאקל וידי, ליצור עם המיליון"

ישלתי מ-02:00 עד ל-02:45. רק בסביבות 05:00 הפאפסר לי ליצור עם הכחל.

היה ריב אור, דיאגני עם המ"ר, עם השליון, אר הכחל המיליון:

"מיליון אלומים, ברצוני להגיד לכם שני דברים:

און למדים היום לשלוח את השליח בקצלתם האר, ישראל - עיר האל, עיר שבה מיליון דוד נוסדה, עיר האל שקצלתם מיד אחי וישראל, ופוסלית, אר, קצמה לישראל.

לד מ און הולכים להלחם? נד המצבים המסוכנים היום האר - אלה אשר יבנו את הפלמחים, אשר פגזו ורבו מיליון ישראלים, כן על הגלגל ויום און למדים, בדס קר, אחי שנקלע למחל על כד קצרה והנפס דגל און, חלם כצאן לבד, ללא נקיסת מצפון.

לא קהל אמן, און היום צימק לאסס מלחמתים לקדורה שליוס אמ"ר כקצ אלו הנפס הולכים להלחם. אלה שניא ישראל הגלגל היום שישלחו האר ז. גלס ה' גלגל מלחמה".

לא הפלמתי האר הוקר מ השלתי מ און אפלל המצב המכריח.

קדמתי עם המ"ר להיציא אל המ"ר ד צימק ולפר ז"ל, שיהיה צימק לפלח אהרון.

צימק ולפר היה ליצור לישראל מלחמה אהרון.

שיח בעקבות הקריאה

נקודות מרכזיות (להבנת הטקסט):

- רקע האירוע
- דברי עידוד וחיזוק לחיילים
- דילמת הרב - להתפלל עכשיו או במערת המכפלה
- קשיי הדרך
- המחלוקת על הורדת הדגל

מה אפשר ללמוד מאירוע זה? (חשיבות העידוד, אמונה חזקה בדרך, התחשבות בזולת, כוח רצון, גבורה)

במה התבטאה גבורתו של הרב גורן? (פעילות בנחישות ובאומץ)

פעילות להעשרת אוצר המילים

במהלך הדיון על התוכן הגלוי והמשתמע, כותבים מילים וביטויים על הלוח.

אפשר להתייחס למילים וביטויים המופיעים בטקסט ולבאר אותם, או להעשיר במילים וביטויים נוספים הקשורים לטקסט.

מילים וביטויים נוספים להעשרה בהקשר לנושא	משמעות	מילים וביטויים מתוך הטקסט
ייסורי מצפון, מוסר כליות	רגשי חרטה	נקיפות מצפון
עלה בידו, הצליח	עזרה לו	סייעה בידו
דגל לאום	דגל המסמל כניעה	דגל לבן
חשש או שמחה	הרהרתי בלבי	התגנב ללבי

"הגזר" - הסביר המח"ס - "מפני לאורך הפנים להגן" והצדד לו להיבצא לרוב הצדד ולמסקדו.

אני ממש את צדיקה ופני לא מוצא את. הענין גלוי בשלל שאלה המח"ס ממש להפיל הראשון לפניו להגן להפיל אתו מאחוריו.

אני לא אפיל לפיגור אחי מושביו אני אפיל לפיל הראשון. אני הפילי לנצח את צדד רב בשלל ענין.

זכר הפני שלי הפילי לנצח המילי שלי, שפילי מוצדד גאסוקה. גאסוקה הפילי לענין את כל הממסמים. ידדתי זכר המילי גלוי הפני שלי.

ראיתי את כל אנשים, של ח"ר, את ג'ופים והסיימ, זכר שאני גלוי זכר פנימם בהפסקה המילי שלי לענין גלוי - הפסקה מאד סייעה בידי.

הפני הפילי גלוי רי אתו הראשונים גלוי לענין גלוי. לענין אתו, אולי הפילי ממש.

הפילי לנצח גלוי גלוי, כל הפילי המילי הפילי לנצח. לא הפילי דגל ידדתי את המילי. הפילי לנצח גלוי את גלוי קומה הפילי דגל ידדתי.

אחרי - "אני מוצדד" לא ימכ.

הפילי לנצח גלוי. "אולי למעלה" - אחרי - "ואסיר את הפילי הפילי". הפילי לנצח "אולי" להפיל את הפילי גלוי, אולי גלוי, אני אולי את הפילי, הפילי ממש אתו.

אחרי: "לא, לא, אתה לנצח צדד, לנצח לא הפילי גלוי. אני ממש ממש אתה לנצח יש לנצח ממש."

אולי לנצח הפילי, הפילי את הפילי זכר זכר ממש.

שפה דבורה ושפה כתובה

שפת הדיבור ושפת הכתיבה הן שתי פנים של אותה הלשון, שתי צורות ביטוי, שני סוגים של פעולה, שתי דרכי שימוש בלשון אחת. דוגמאות מתוך הטקסט:

הביטוי בשפה דבורה	הביטוי בשפה הכתובה	ביטויים נוספים בהקשר לנושא
השמש כבר זרחה	האיר היום	עלה השחר
אני הבטחתי לעצמי	גמלתי בלבי	החלטתי, גמרתי אומר
אולי הוא מפחד	שמא מפחד הוא	שמא חושש הוא
לא ייתכן	לא יעלה על הדעת	אין אפשרות
עלולים להרוג אותך	אתה מתחייב בנפשך	פיקוח נפש, סיכון עצמי

ביטויים

מילה / ביטוי	משמעות	שילוב במשפט
גיבור חיל	איש צבא אמיץ	דוד המלך היה גיבור חיל.
גיבור כארי	האריה הוא סמל לכוח פיזי ורוחני	רועי התגבר כארי על מחלתו.
תעוזה	אומץ, ביטחון עצמי	יש צורך בתעוזה כדי להתגבר על מכשולים.
חירוף נפש	סיכון חיים	עודד חירף נפשו והציל את חברו מטביעה בים הסוער.

פתגמים

- איזהו גיבור? הכובש את יצרו.
- גיבורי כוח עושי דברו.

משחק תפקידים

מטרת משחקי התפקידים היא ליצור הזדהות עם הדמויות ולהרחיב את משמעות הטקסט תוך שימוש באוצר המילים שעלה בדיון ונכתב על הלוח.

המשתתפים יכולים להרחיב את המתואר בסיפור עצמו ו"למלא פערים" על פי בחירה,

כל עוד נשמרת הזיקה לטקסט ולמסופר בו. אפשר לחלק את הסיפור המקורי לסצנות, ולתת לכל זוג / שלישייה להמחזיז את החלק שלהם על פי רצף.

לפני משחק התפקידים ייערך דיון באשר לאפיון הדמויות כפי שעולה מהטקסט (מראה חיצוני, מעשים / התנהגות, מחשבות ורגשות, תכונות, יחס דמויות אחרות).

מומלץ להוסיף אביזרים, פריטי לבוש וכיו"ב.

דוגמאות למשחקי תפקידים

- הרב גורן מתעקש להצטרף ללוחמים
- הורדת הדגל הירדני מבית בכפר
- מפגש של הרב גורן עם החיילים

חלק ב: פעילות כתיבה

פעילות הכתיבה מזמנת לתלמידים שימוש פעיל באוצר המילים שלמדו, וכן מאפשרת להם להביע את הידע והערכים שרכשו במגוון דרכים.

הנחיות כלליות

- התלמידים יעתיקו למחברותיהם את המילים שלמדו עד כה. אם למשתתפים יש מילון אישי, אפשר להעתיק אליו את המילים על פי סדר א"ב.
- תינתן הוראה מפורשת לקידום הכתיבה בהתאם למטרות שהוגדרו. למשל: צורך בהרחבות, הימנעות מעודפות, התייחסות למבנה הרטורי של סיפור, מילות קישור המתארות זמן ועוד.
- התלמידים יבחרו נושא לכתיבת סיפור. נושאים לדוגמה:
 - הרגשתי כ"גיבור הכובש את יצרו"
 - התגברתי והצלחתי
 - סיפור גבורה מתוך ספר שקראתי
 - דמות הרב גורן כרב וכאלוף
- אפשר להציע לתלמידים להתחיל לכתוב יומן אישי - גם אני כותב יומן.

תהליכי טיוט ושכתוב

המורה יוביל תהליכי טיוט ושכתוב בהתאם לידע הקודם של התלמידים ולמטרות לקידום הכתיבה.

חשוב לבנות מחוון יחד עם התלמידים ולזמן הערכת עמיתים.

פרסום

הסיפורים יוצגו במרחב הבית ספרי, וכן באתר "הסופרים הצעירים" של החמ"ד.

פעילות בסביבה מתוקשבת

המשתתפים יכתבו משוב לסיפורים שכתבו אחרים.

השתתפות בתחרות "מרוץ הצבי"

כל בית ספר יבחר סיפור להשתתפות בתחרות כתיבת הסיפורים "מרוץ הצבי". אפשר לשלוח שני סיפורים לתחרות: אחד בנושא "הרב גורן ז"ל", ואחד בנושא חופשי. פרטים יפורסמו בהמשך.

הרב גורן - על דבקות במטרה

יעל נדלר, מפקחת ארצית על החינוך הלשוני בחמ"ד
זהבה פלד, רכזת ארצית של תכנית "הצבי עופרים"

(מעובד מתוך זיכרונות בני משפחה וחברים)

חלק א: כללי

הכרת המושג "דבקות במטרה"

המורה יכתוב את המילה **מטרה** על הלוח.

- מה משמעות המילה? (רצון של האדם להשיג דבר מה)
- אילו ביטויים וצירופי לשון עם המילה הזאת אנו מכירים? (קליעה למטרה, פגע במטרה, צועד לקראת המטרה, מטרת המשחק...)

המורה יכתוב את המילה **דבקות** על הלוח.

- מה משמעות המילה? (התדבקות, היצמדות)
- אילו ביטויים וצירופי לשון עם המילה הזאת אנו מכירים? (דבקות במשימה, דבקות בתלמידי חכמים, דבקות במטרה...)
- "דבקות במטרה" - היצמדות לרעיון או ליעד עקרוני שיש להשיגו.
- תכונות אדם הדבק במטרה - נחוש להצליח, אינו מוותר ואינו מתייאש.

להלן מגוון סרטונים לבחירה בנושא דבקות במטרה:

יהושע פרק ב / דוד נתיב

<https://www.youtube.com/watch?v=T-WOrEZ9Bg0>

מתנות קטנות

<https://www.youtube.com/watch?v=pFN1prl1qKI>

תאמין - תצליח

<https://www.youtube.com/watch?v=A1cD10tpflw>

להתגבר על כעס / יהורם גאון

<https://www.youtube.com/watch?v=aDZ3MS4kzFI>

אומץ

<https://www.youtube.com/watch?v=504AXWEoShA>

דבקות במשימה

https://www.youtube.com/watch?v=gANRrh_OL3M

חלק ב: דבקות במטרה של הרב גורן

לפניכם שלוש דוגמאות המעידות על דרכו של הרב גורן ועל דבקותו במטרות שהציב לעצמו. מומלץ לפעול בקבוצות, או לייחד מפגש לכל אחת מן הדוגמאות.

סיכום

כאשר התחלנו לעסוק בדמותו של הרב גורן הצבנו מטרה - ללמוד על דמותו וללמוד מהנהגותיו. מה למדנו?

כל תלמיד יחשוב: איזו תכונה של הרב גורן יש ביכולתי לאמץ וכיצד?

המטרה: כשרות מטבחים בצבא

הדרך: צניחה

כשביקר הרב גורן בבסיס צנחנים וראה שהמטבח אינו כשר, פנה למפקד הבסיס, אריאל (אריק) שרון, וביקש ממנו להכשיר את המטבח. שרון טען שאין בכך צורך, מכיוון שאין בבסיס זה צנחנים דתיים.

ענה הרב: "מעכשיו יש לך צנחן דתי", והחליט לעבור קורס צניחה.

ואכן, בגילו המבוגר יחסית, עבר הרב קורס צניחה.

לקראת סיום הצניחה האחרונה הריעו לו כל חיילי גדוד הצנחנים בקריאות עידוד. המטבח הוכשר, וכך מטבחים בבסיסים נוספים בצה"ל.

שיח בעקבות הקריאה

נקודות מרכזיות (להבנת הנקרא והמשתמע):

- רקע האירוע
- מהו מטבח כשר?
- האם צודק מפקד הבסיס בטענתו שאין צורך במטבח כשר לחיילים שאינם דתיים?
- פתירת הבעיה בידי הרב גורן
- על מה הריעו חיילי הגדוד לרב גורן?

מה אפשר ללמוד מאירוע זה? (אמונה חזקה בדרך, כוח רצון, גבורה...)

במה התבטאה גבורתו של הרב גורן? (פעילות בנחישות ובאומץ)

פעילות להעשרת אוצר המילים

מילה / ביטוי מתוך הטקסט	משמעות	שילוב במשפט
צניחה	נפילה מהירה למטה	החתול צנח מהעץ ונחת על רגליו. ממוצע הציונים במבחני המיצ"ב - צנח.
קריאת עידוד	קריאה של שביעות רצון, חיזוק להמשך	החיילים קיבלו את הרב גורן בשמחה וקראו קריאות עידוד: "כל הכבוד לרב גורן".
מטבח כשר	מטבח המנוהל לפי הלכות הכשרות	אצל השכנים שלנו מקפידים על דיני כשרות והמטבח כשר כדת וכדין.

במהלך הדיון על התוכן הגלוי והמשתמע, כותבים מילים וביטויים על הלוח.

אפשר להתייחס למילים וביטויים המופיעים בטקסט ולבאר אותם, או להעשיר במילים וביטויים נוספים הקשורים לטקסט.

אפשר להרחיב את אוצר המילים בהקשר לנושא. לדוגמה:

מילים וביטויים בהקשר לנושא	משמעות	הדגמה בתוך משפט
נחוש בדעתו	החליט	יואב נחוש בדעתו להצליח במבחן.
כוח רצון	כוח פנימי שמניע לעשייה	בעזרת כוח הרצון אפשר להתגבר כמעט על כל קושי.
התמדה	עשייה ללא הפסקה	רונית מתמידה בנגינה בחליל.
קלע למטרה	הצליח	דני קלע למטרה בחידון התנ"ך.

משחק תפקידים - מזמן לתלמידים שימוש פעיל באוצר המילים שנלמד (מומלץ להוסיף אביזרים, פריטי לבוש וכיו"ב).

במשחק התפקידים התלמידים ישלימו פערים תוך הצגת האירוע. לדוגמה:

- הרחבת השיחה בין הרב גורן לאריאל (אריק) שרון
- בקשת הרב גורן לעבור קורס צניחה והתגובות על כך
- הרב גורן בעת הצניחה (רגשות ומחשבות)
- משפטי עידוד של החיילים הצופים באירוע
- השפעת האירוע על הכשרת מטבחים נוספים בבסיסי הצבא

פעילות כתיבה

פעילות הכתיבה מזמנת לתלמידים שימוש פעיל באוצר המילים שלמדו, וכן מאפשרת להם להביע את הידע והערכים שרכשו במגוון דרכים.

דוגמאות לנושאים לכתיבה:

- הרב גורן הצנחן
- מיומנו של חייל דתי
- יגעתי ומצאתי...
- אין דבר העומד בפני הרצון

המטרה: חינוך לתפילה הדרך: שלוש קוביות שוקולד

חשיבות גדולה ייחס הרב לכך שיבואו ילדים לבית הכנסת. הוא ראה בכך ערך עליון, ודאג לשמח אותם. כל ילד שהגיע לבית הכנסת ידע שהוא עתיד לקבל שלוש קוביות שוקולד.

הרב דאג לכך שכל הילדים ישתתפו וישירו יחד "עלינו לשבח". בסוף התפילה, לאחר שירת "אדון עולם", חילק שוב לכל ילד וילדה... שלוש קוביות שוקולד. מי ששר "אנעים זמירות" זכה לקבל מנה נוספת של שלוש קוביות שוקולד.

שיח בעקבות הקריאה

נקודות מרכזיות (להבנת הנקרא והמשתמע):

- רקע האירוע
- כיצד התבטאה אהבתו של הרב גורן לילדים?
- כיצד הצליח למשוך את לבם לתפילה בבית הכנסת?
- האם גם אתם נהנים מדברי מתיקה המחולקים בבית הכנסת? מה דעתכם, האם זהו אמצעי יעיל?

כדאי להסביר את האמרה "מתוך שלא לשמה בא לשמה", או ללמד את משמעותה.

פעילות להעשרת אוצר המילים

במהלך הדיון על התוכן הגלוי והמשתמע, כותבים מילים וביטויים על הלוח.

אפשר להתייחס למילים וביטויים המופיעים בטקסט ולבאר אותם, או להעשיר במילים וביטויים נוספים הקשורים לטקסט.

מילה / ביטוי	משמעות	שילוב במשפט
התייחסות	מתן תשומת לב	בתחילת השנה התעורר קושי גדול שדרש התייחסות מידית.
דברי מתיקה	ממתקים	דברי מתיקה אהובים על כולנו, אך צריך להקפיד לצרוך אותם במידה.

משחק תפקידים - מזמן לתלמידים שימוש פעיל באוצר המילים שנלמד (מומלץ להוסיף אביזרים, פריטי לבוש וכיו"ב).

במשחק התפקידים התלמידים ישלימו פערים תוך הצגת האירוע. לדוגמה:

- הרב גורן מחפש ילדים בבית הכנסת ומעודד אותם
- הרב גורן קונה שוקולד, שיחה בינו ובין המוכר
- שיחה של הרב גורן עם הילדים בעת חלוקת השוקולד
- שיחה של הילדים בינם לבין עצמם
- דרכי הודיה של הילדים לרב גורן

פעילות כתיבה

פעילות הכתיבה מזמנת לתלמידים שימוש פעיל באוצר המילים שלמדו, וכן מאפשרת להם להביע את הידע והערכים שרכשו במגוון דרכים.

דוגמאות לנושאים לכתיבה:

- הרב גורן בבית הכנסת
- התפללתי בכוונה ליד הרב גורן
- בדרך לבית הכנסת (הרהורים, רגשות ומחשבות)
- עזרתי לרב גורן לחלק שוקולד

המטרה: תלמוד תורה כנגד הכול הדרך: "ארון ספרים" בתא המטען

מילה / ביטוי	משמעות	שילוב במשפט
שעות ארוכות	זמן רב	דוד חיכה שעות ארוכות בתור לרופא.
חברותא	חבר ללימוד ולמשחק	לימוד לקראת מבחן בחברותא מסייע להבנת החומר.

משחק תפקידים - מזמן לתלמידים שימוש פעיל באוצר המילים שנלמד (מומלץ להוסיף אביזרים, פריטי לבוש וכיו"ב).

במשחק התפקידים התלמידים ישלימו פערים תוך הצגת האירוע. לדוגמה:

- הרב גורן אוסף טרמפיסטים ומשכנע אותם ללמוד אתו
- הרב גורן מארגן את ארון הספרים בתא המטען - בוחר ספרים וממיינ אותם
- הרב גורן מאוכזב כשאין נוסעים נוספים ברכב
- שיחה בין הרב גורן לנהגו

פעילות כתיבה

פעילות הכתיבה מזמנת לתלמידים שימוש פעיל באוצר המילים שלמדו, וכן מאפשרת להם להביע את הידע והערכים שרכשו במגוון דרכים.

דוגמאות לנושאים לכתיבה:

- נהגו של הרב גורן מספר
- מיומנו של חייל דתי
- הייתי טרמפיסט במכוניתו של הרב גורן
- החלטתי ללמוד תורה לא רק בבית הספר

במסגרת תפקידו כרב הראשי לצה"ל, שהה הרב גורן שעות ארוכות בדרכים, במכוניתו. את הנסיעות הארוכות היה הרב מנצל ללימוד תורה. כך עשה: התקין לעצמו מנורת לילה קטנה בתוך הרכב, ובתא המטען של האוטו הכניס כל מיני ספרים תורניים, כגון ש"ס ירושלמי, רמב"ם ועוד. בכל הזדמנות היה לומד. אם היו ברכב כמה נוסעים - היה הרב נותן "שיעור כללי". כאשר היה רק עם נהגו - נהג הרב ללמוד אתו בחברותא או לעסוק בלימוד עצמי, הכול בהתאם לצורכי השעה והיום.

שיח בעקבות הקריאה

נקודות מרכזיות (להבנת הנקרא והמשתמע)

- רקע האירוע
- מהו "ארון ספרים תורני"?
- אילו ספרי קודש כדאי להכניס לתא המטען, שאין בו מקום רב?
- כיצד מקיים הרב גורן את המצווה "ותלמוד תורה כנגד כולם"?
- מיהו ה"חברותא" של הרב גורן?

מה אפשר ללמוד מאירוע זה?

(אמונה חזקה, אהבת התורה, רצון להנחיל את התורה לרבים)

פעילות להעשרת אוצר המילים

במהלך הדיון על התוכן הגלוי והמשתמע, אפשר להתייחס למילים וביטויים המופיעים בטקסט ולבאר אותם, או להעשיר במילים נוספות הקשורות לטקסט.

